

Савецкая БЕЛАРУСЬ

Адрэс рэдакцыі і
адміністрацыі:
Менск, Рог Губэрнатарскай і
Падгорнай вул. Д. С'вянціц-
кага, кв. 13.

Выданьне ўсебеларускага выканаўчага камітэту саветаў.

№ 103 (113). Серада, 5-га студзеня 1921!

Ратуйце дзяцей!

Калі мы пераняёмся думкамі ў чорныя і цяжкія дні жыцця пры капіталістычным царскім строі і ўспомнім аб тых мільёнах пакутных дзяцей, якімі кішэлі гарады, мястэчкі і вёскі „вялікай і магутнай царскай Расеі“, дык нам і цяпер становіцца страшна...

Голад, холад, бяздомнасць і бязпрытульнасць было звычайным зьявішчам мільёнаў дзяцей... Аб іх выхаванні і адукаванні ніхто не хацеў і падумаць. Гэтыя мільёны дзяцей самі пракладалі сабе жыццёвую сьцежку... Варункі цяжкага жыцця прымушалі іх вучыцца красьці, ашукваць адзін другога, быць збойцамі і г. д. Царская ўлада праз паліцыю назірала на гэту справу і была рада, што з кожным днём усё болей і болей расьце кандыдатаў у вялікія мураваныя турмы.

Але насталі светлыя дні Савецкай уласці... Новае сонца паслала свой гарачы прамень і абагрэла ўсіх выкінутых на вуліцу дзетак. Савецкая ўлада добра ведае, што дзеці—гэта яе будучына. Савецкая ўлада пачала засноўваць дзіцячыя прытулкі, дзіцячыя яслі, дамы для дзяцей і шмат іншага. Калі падлічыць усе гэтыя ўстановы для выхаваньня і адукаваньня дзяцей, калі падлічыць усіх тых бедных дзетак, якія за часы савецкай улады знайшлі сабе цёплае гнязьдзечка, дык мы скажам, што Савецкаю Уладаю

зроблена вельмі шмат у гэтым напрамку. Але ня шмат зроблена раўняючы з тым, што трэба зрабіць. І вось Савецкая Улада не перастае клапаціцца, каб як найхутчэй даць прытулак і ўсё патрэбнае для дзяцей, каб выгадаваць новае маладое пакаленьне моцным і здаровым.

Разнесься кліч Савецкай Улады: „Тыдзень дзіцяці!“ Перажываючы цяжкія дні барацьбы, Савецкая Уласць ня ўсё сама можа даць гэтым абяздоленым дзеткам.

У гэты тыдзень яна ўсіх грамадзян заклікае прынесці памерную ахвяру няшчасным дзеткам. Яшчэ шмат дзяцей спатыкаецца голых, босых, галодных халодных і бязпрытульных... Нашы грамадзяне, сьвяты абавязак накарміць іх, мапаіць, адзець, абуць і даць ім прытулак. Хто клапаціцца аб іх, калі ня мы самі? Яны ня ў чым ня вінны. Паганя лёс даволі пазьдзекаваўся над імі. Мы павінны паправіць іх гаротнае жыццё.

Савецкая ўлада, ня гледзячы на цяжкую барацьбу, усе тры гады рабіла усё, што магла, каб палепшыць становішча дзіцяці. У гэты тыдзень мы ўсе павінны прыйсці ёй на помаг. У гэты тыдзень кожны грамадзянін павінен успомніць аб тых гаротных дзецях, якія так сама хочуць есьці, хочуць быць цёпла адзетымі, хочуць заснуць на мяккай пасцелі.

Сяляне і рабочыя!

Памятайце гэты тыдзень і намажыце дзецям чым толькі можаце.

„Дзеці—кветкі жыцця“. Ня дайма ім завянуць без пары... Ня дайма загінуць на морозе... Дзеці—наша будучына. Іх чакае вялі-

кая праца: яны будуць калі-чаць распачаты будынак.

Паможам ім у гэту цяжкую хвіліну, накармім і напоім іх, каб з іх вырасьлі моцныя і добрыя будаўнікі лепшага жыцця, каб яны былі слаўнымі вяртаўнікамі заваяванай свабоды.

Тэлеграмы.

Польшча і Савецкая Расея.

Старшыня Расейска-Украінскай мірнай дэлегацыі ў Рызе зьвярнуўся да старшыні польскай мірнай дэлегацыі з нотай, у якой гаворыцца, што Расейскае і Украінскае правіцельствы чакаюць як найхутчэйшага зьвязу польскіх войскаў і ўладаў з нейтральных межаў. У праціўным выпадку Расейскае і Украінскае правіцельствы пакідаюць за сабою волю чынасьцяў.

Голад сярод урангэлеўцаў.

Рэшткі ўрангэлеўскіх бандаў, якія ўцяклі на параходах, не атрымліваюць харчоў і церпяць голад. Сярод іх запанаваў тыфус.

Камуністкая партыя у Турцыі.

Намісар фінансаў Тэрыд і дэпутат нацыянальнага сходу Сарузм Дзізілам арганізавалі ў Ангоры камуністкую партыю. Гэтая партыя, па словах „Басфора“ ад 12 сьнежня, мае шмат прыхільнікаў, якія у нацыянальным сходзе, так і паміж насяленьня.

Балахоўцы.

З прычыны скаргаў насяленьня Ульядзіміра Вальнскага, Ульядэўскага і Ковельскага паведаў на грабежствы і пагромы, учыненыя рэшткамі банды Балахоўца, польская вайсковая ўлада загадала ўсіх захопленаў на месце прастану каў балахоўцаў пакараць ваенна палічным судом.

Крызаціўцы уцякаюць.

З прычыны перамогі персійскіх рэвалюцыянераў францускія купцы уцякаюць з Персіі.

Новая партыя.

„Дупітаторуд“, выкладаючы ў нумары ад 19 сьнежня зноў утварыўшайся сьлядскай сацыялістскай партыі, прыводзіць з часткай гэтай праграмы, датычна нашай палітыкі,

наступны пункт спецыяльна дачытачы Савецкай Расеі.

„Партыя ў асобе Савецкай Расеі бачыць першую спробу правядзеньня ў жыццё ідэю рабачае дзяржавы. Рабочы Румыніі з поўнай аб'ектыўнасьцю наглядае за вялікімі патаўгамі і ахвярамі расейскага народу ў барацьбе за сацыялістычны лад.“

Правіцельства паўстанцаў.

Інфармацыйны аддзел ангорскай місіі ў Тыфлісе паведамляе, што Месапатамія, паўстаўшая на абарону свабоднага нацыянальнасьці проці ангельцаў, арганізавала ў Наджафе правіцельства, на чале якога стаіць Саіф Бадэрдзі. Ад новага правіцельства вярнула ў Ангору дэлегацыя.

У Польшчы.

Польскі вайсковы параход.

З Даяцыгу паведамляюць аб прыбыцці польскага вайсковага параходу. Гэты параход, які называецца „Маршал Пілсудскі“ збудаваны ў Фінляндыі. Ён змяшчае ў сабе 500 тонаў і мае некалькі гарматаў з кулямётамі.

Яго акіпаж у мірны час складаецца з 50 чалавек.

Правы жыдоў у Польшчы.

Фракцыя жыдоўскіх дэпутатаў польскага сойму зьявлялася да міністра загра-

ных справаў з заявай, у якой паказваецца аб вытлумачэнні пункту расейска-польскіх мірных умоваў, дзе вызначаюцца правы падданых буйнай расейскай імперыі, якія цяпер жывуць у Польшчы.

Фракцыя вымагае шырокага выпавнення гэтага пункту, паводдуг якога маюць правы польскага грамадзянства ўсе жывучыя ў Польшчы расейскія падданне, незалежна ад таго, якой бы нацыі яны былі.

Што робіцца на Беларусі.

г. Горні, Гомельскай губ.

11 і 12 снежня, Беларуская сакцыя студэнтаў Гарадзкога Сельска-Гаспадарскага Інстытуту, у студэнцкім клубе была пастаўлена драма У. Галубка „Ганка“ у 5-ці актах.

Сюжэт п'есы, цікавы з псыхалогічнага боку, выразна даў тую ікадліваць клясавай рожніцы, якая часта рабіла людзей няшчасных, як з аднаго так і з другога боку.

Вывяляючы тые адносіны, якія меліся ў нас на Беларусі ў дараваўшчынны час, між панамі—земляўласнікамі (тып гаспадыні, суседкі) і сялянцамі (тып Ганкі і яе бацькі-пастуха), аўтар праводзіць і тые варункі, якія больш віяны ў клясавых непаараўменнях—гэта адсутнасць, далёкасць паноў ад народу.

Гэта добра выяўляе гаспадар-памешчык, які дзякуючы блізкаму сумеснаму жыццю з салдатамі ў часе вайны, здабуў больш-менш праўдзівы адносіны з імі, выяўляючы ў п'есе тып паўнародніка: „я брат з сваімі салдатамі разам, бывала, спаў і не рабіў ніякай рожніцы, гэтак і тут...“ кажа ён, слухаючы словы ганьбы на сялян: „Усе мы людзі...“ вось яго праўдзівыя словы.

З другога боку, тып Васіля з чыстай, цэльнай, не сапсуйтай гадаваннем ў клясавай рожніцы душой памешчыка-народніка. Ён мае ў сабе пачынуў любасць да простага людю, к сэрцу прымаець

праўдзівае гора селяніна на стуха і не прызнае традыцыйнаў класавых падзелаў: „... Ні князь, ні граф ня прышоў сюды з гэтакім тытулам“... Ён праўдзіва закахан у панаўсюды свайго імя—Ганку, хочучы жаніцца з ёй, але прымуць п'ёткі жаніць яго на багатай дачце памешчыцы суседкі, зрабіўшы яго няшчасным, што з вечнай думкай аб кінутай ім Ганцы ўтварыла яго трагэдыю. Шкада толькі аднаго: аўтар саўсім ня даў тых варункаў, якія ў нязвычайнай абставе парадзілі чыстую несапсутую душу Васіля.

Старан—пастух, праўдзівы селянін беларус, з безканечнай адданасцю свайго матцы—вямельцы, з ціхай пакораў да свайго ўдзелу і дужым каханнем усяго роднага.

Побач с псыхалогічным уплывам, п'еса дала і многа мастацкага; пекным граньнем чуць ня усіх артыстаў—аматараў, спецыяльна дапасаванай дэкарацыяй, п'еса дала і эстэтычнае здавальненне.

Ня можна абыйсці яшчэ і той маты, якую сакцыя поруч ставіць на першы плян пры нарыхтоўцы сваіх спектакляў: гэта паказаць усю прыгожасць, усё багацьце роднай мовы, тую зычнасьць і мягкасьць яе, што так невадома чалавеку чужога, незнаёмаму з беларускай мовай.

І ў пастаноўцы п'есы „Ганка“ многа ўвагі было зьяўна на яе цэльнасьць і пэўнасць выяваў.

Трэба думаць, што ўперад сакцыя яшчэ не адліз раздасць гэтакае здавальненне слушачом, што раз абціраючы тые няначыне дэфекты, якія адараліся ў Ганцы і аб якіх тут ня месца гаварыць.

Міхась.

У Ігуменшчыне.

2-га студзеня 1921-га году

Менскае жыцьце.

Закупачная камісія пры Цэнтрабелсаюзе.

Нядаўна з'арганізавалася пры Цэнтрабелсаюзе закупачная камісія, якая мае сваёй мэтай дазваляць Савецкім установам рабіць закупкі на рыначных цэнах у тых выпадках, калі якія колечы рэчы ня будуць у складзе на роднай гаспадаркі.

Лесаразробатка.

Менскае Адзяленьне Цэнтрабелсаюзу энэргічна занята лесаразробаткаў у Бабруйскім, Ігуменскім і Барысаўскім паветах, пасля чаго будзе дастаўляць у Савецкіе Установы Беларусі упакочаные матэрыялы—бочкі, клёпкі і іншае.

У Цэнтрабелсаюзе.

Гэтымі днямі Цэнтрабелсаюз мае адтрымаць 2 вагоны чыгуну для сямлі і 6 вагонаў шкла.

Юрысконсузьскі Аддзел Цэнтрабелсаюзу дае сялянству юрыдычныя радні па капарацні і па зямельнаму пытаньню.

Інфармацыйны аддзел Цэнтрабелсаюзу разаслаў ва ўсе спажывецкіе таварыствы Беларусі дыркуляры з галоўнымі тэмамі па капарацні, у якіх кліча да супольнай працы на карысьць краю.

Рабочыя стапоўкі.

Дзеся вядачы абёдаў усім служачым Савецкіх установаў „Едо“ павялічвае лік рабочых стапоўкаў.

Рэгістрацыя чужаземных падданых.

Камісарыят Унутраных справаў мае рабіць у працягу

ў Ігумене адчыніўся з'езд саюзу работнікаў асьветы і сацыялістычнай культуры. Сабралася вакуль што 129 чалавек. Маюць прыехаць новыя дэлегаты. На павестьні дня знаходзяцца шатаньні педагогічнага і культурнага будаўніцтва, а так сама справа арганізацыі саюзнага аб'яднаньня. У дэлегатаў чуенца энэргія да працы.

10-ці дзён рэгістрацыю загра-чынных падданых.

У Камісарыяце Земляробства

Камзем прыцягнула даў агоду на перадачу „Праддуп“ майнткаў Менскага павету—Яшыца і Пятроўшчына, і Ігуменскага павету—Сьвятых і Заэр'я з усім інвентаром, з мэтай правільнай арганізацыі ў гэтых майнтках гаспадаркі паводдуг плянаў, запаворданых Камземам.

Навагодніе ёлкі.

Для дзяцей рабочых і служачых у Народных майнтках шмат дзе ўладжаны навагодніе ёлкі пры вельмі пекнай абставоўцы.

АБВЕСТКА

У Беларускім Рабочым Клубе (Юраўская, 19) 15-га студзеня г. г. адчыняюцца для членаў клубу 3 х месечныя вачэрвіе курсы беларускага сазнаўства, на якіх будуць чытацца наступныя прадметы:

- 1) Беларуская мова;
- 2) Гісторыя беларускай літаратуры;
- 3) Гісторыя Беларусі;
- 4) Геаграфія Беларусі;
- 5) Палітычная эканомія;
- 6) Бухгальтэрыя;
- 7) Каапэрацыя.

Члены Клубу, жадаючы праслухаць гэтыя курсы, павінны заісацца ў сакратара Клубу (ад 6—8 г. веч.) да 14-га студзеня.

Праўленьне Клубу.

